

Ενότητα 3

Θεωρητικό Υλικό 1:

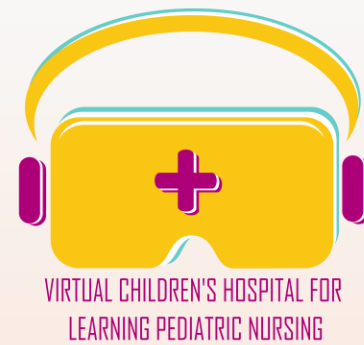
Αρχές Χορήγησης Φαρμάκων στα Παιδιά

Εισαγωγή

- Από 29% έως 84% των παιδιών ηλικίας 0-18 ετών χρησιμοποιούν συνταγογραφούμενα ή μη συνταγογραφούμενα φάρμακα.
- Τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα συνταγογραφούμενα φάρμακα σε όλες τις ηλικιακές ομάδες των παιδιών αποτελούν τα φάρμακα για αναπνευστικές παθήσεις, αντιβιοτικά, αντιισταμινικά και δερματικές κρέμες.
- Τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα μη συνταγογραφούμενα φάρμακα αποτελούν τα παυσίπονα, τα φάρμακα για το βήχα, και τα φάρμακα για το κρυολόγημα.
- Επιπλέον, τα περισσότερα από τα παιδιά προσχολικής ηλικίας λαμβάνουν βιταμίνη D, καθώς και συμπληρώματα πολυβιταμινών και μικροθρεπτικών συστατικών.

Ειδικά Χαρακτηριστικά και Προβλήματα των Παιδικών Φαρμάκων

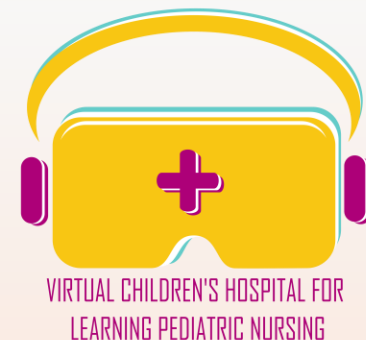
Τα παιδιά συχνά υποβάλλονται σε θεραπεία με φάρμακα που δεν έχουν ενδείξεις για παιδιατρικούς ασθενείς (=φάρμακα χωρίς ετικέτα).

- περιορισμένα δεδομένα σχετικά με τη δοσολογία, την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των φαρμάκων στα παιδιά
- το σκεύασμα του φαρμάκου δυσχεραίνει την ακριβή χορήγηση μικρών δόσεων ή το σκεύασμα δεν είναι κατάλληλο για το παιδί
- σοβαρές παρενέργειες που δεν είναι γνωστές σε ενήλικες
- τα φάρμακα που προορίζονται για ενήλικες μπορεί να περιέχουν ακατάλληλα ή/και επιβλαβή συμπληρώματα, συντηρητικά, πρόσθετα ή διαλύτες (π.χ. αλκοόλ) για τα παιδιά.

- Η ασθένεια ενός παιδιού μπορεί να διαφέρει από την ασθένεια ενός ενήλικα, απαιτώντας διαφορετική δόση ή φαρμακευτική αγωγή. Ένα παιδί μπορεί επίσης, να είναι περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητο στις παρενέργειες των φαρμάκων από ότι ένας ενήλικας.
- Τα παιδιά δε θέλουν να πάρουν φάρμακα (δύσκολη κατάποση, κακή γεύση κ.λπ.).
- Η αύξηση και οι αναπτυξιακές αλλαγές των παιδιών επηρεάζουν την απορρόφηση, την κατανομή, τον μεταβολισμό και την απέκκριση του φαρμάκου.

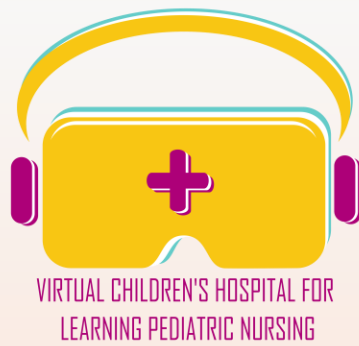
Απορρόφηση

- Η λειτουργία του γαστρεντερικού συστήματος στα παιδιά διαφέρει από τη λειτουργία του γαστρεντερικού συστήματος των ενηλίκων
  - Ο χρόνος εντερικής διέλευσης είναι μικρότερος στα μικρά παιδιά, γεγονός που μπορεί να μειώσει την ποσότητα του φαρμάκου που απορροφάται.
  - Το γαστρικό pH είναι χαμηλότερο κατά τη διάρκεια της βρεφικής ηλικίας και φτάνει τις τιμές των ενηλίκων στην ηλικία των δύο ετών. Ο αντίκτυπος αυτών των διαφορών στο γαστρικό pH μπορεί να είναι σημαντικός για την απορρόφηση των φαρμάκων που χορηγούνται από το στόμα.
- Μεγαλύτερη διαπερατότητα του δέρματος και μεγαλύτερη επιφάνεια του δέρματος
  - Τα φάρμακα που χορηγούνται τοπικά στα παιδιά έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα απορρόφησης στη συστηματική κυκλοφορία.

Διανομή

- Υψηλότερο ποσοστό ολικού νερού στο σώμα των παιδιών σε σχέση με τους ενήλικες και χαμηλότερη σύνθεση σωματικού λίπους.
  - Τα υδατοδιαλυτά φάρμακα μπορεί να δοσολογούνται σε υψηλότερα επίπεδα, ενώ τα λιποδιαλυτά φάρμακα μπορεί να έχουν μειωμένη δόση.
- Χαμηλές συγκεντρώσεις πρωτεϊνών στο πλάσμα του αίματος
  - Κίνδυνος τοξικότητας των φαρμάκων

Μεταβολισμός και Απέκκριση

- Ανωριμότητα του ήπατος και του ηπατικού μεταβολισμού (πρόωρα και βρέφη)
  - Συσσώρευση φαρμάκου στο σώμα
  - Παρατεταμένος χρόνος ημιζωής των φαρμάκων
- Επιτάχυνση του ηπατικού μεταβολισμού (προσχολική ηλικία)
  - Τα φάρμακα μπορεί να χρειάζεται να χορηγούνται συχνότερα από ότι στους ενήλικες
- Η νεφρική απέκκριση είναι μειωμένη στα νεογνά και στα βρέφη

Φάρμακα που Πρέπει να Αποφεύγονται στα Παιδιά

- Οι τετρακυκλίνες δεν συνιστώνται για θεραπεία σε παιδιά ηλικίας κάτω των 8 ετών
  - Συσσωρεύονται στα αναπτυσσόμενα οστά και δόντια → μόνιμη βλάβη στα οστά και στο σμάλτο
- Ακετυλοσαλικυλικό οξύ
  - Σύνδρομο Reye
- Γλυκοκορτικοειδή
  - επιβλαβής για τη σκελετική ανάπτυξη και μεγέθυνση

Αρχές Χορήγησης Φαρμάκων στα Παιδιά

- Η δοσολογία στα παιδιά βασίζεται συχνότερα στο σωματικό βάρος (mg/kg), την ηλικία ή την επιφάνεια του σώματος
- Η παιδιατρική δόση δεν θα πρέπει ποτέ να υπερβαίνει την κανονική δόση ενήλικα
- Στα παιδιά δεν πρέπει να χορηγούνται φάρμακα που προορίζονται για ενήλικες χωρίς συνταγή γιατρού
- Βεβαιωθείτε εάν το φάρμακο συνταγογραφείται εφάπαξ ή σε ημερήσια δόση
- Επιλέξτε την κατάλληλη δοσολογική μορφή
- Βεβαιωθείτε ότι το δοσολογικό εύρος είναι κατάλληλο για χρήση σε παιδιά
- Το παιδί συμμετέχει στη λήψη της φαρμακευτικής αγωγής
- Καλή καθοδήγηση και εκπαίδευση στους γονείς!

Παιδιατρικός Κανονισμός (ΕΕ 1901/2006)

- Τέθηκε σε ισχύ στην Ευρώπη στις αρχές του 2007
- Στοχεύει στη βελτίωση της υγείας των παιδιών στην Ευρώπη με:
  - αύξηση της παιδιατρικής έρευνας υψηλής ποιότητας για την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των φαρμάκων
  - τα νέα φάρμακα εξετάζονται από πρόγραμμα παιδιατρικής ανάπτυξης
  - τα νέα φάρμακα και σκευάσματα είναι κατάλληλα για παιδιά (υγρή μορφή, μικρά δισκία)
  - άδεια κυκλοφορίας παιδιατρικών φαρμάκων
- Διαθέτει πληροφορίες σχετικά με τα παιδιατρικά φάρμακα.
- Ο κανονισμός υποχρεώνει τη φαρμακοβιομηχανία να διερευνά όλα τα νέα φάρμακα που προορίζονται για ενήλικες και σε παιδιά και εφήβους, εφόσον θεωρούνται χρήσιμα για τον παιδιατρικό πληθυσμό.
- Η παιδιατρική επιτροπή (υπό τον ΕΜΕΑ) αξιολογεί, συμβουλεύει και ενημερώνει σχετικά με την εφαρμογή του παιδιατρικού κανονισμού.
- Σε εθνικό επίπεδο, τα τοπικά δίκτυα εφαρμόζουν τον κανονισμό, π.χ. FINPEDMED στη Φινλανδία.

Αποτελέσματα Παιδιατρικού Κανονισμού (ΕΕ 1901/2006)

- Περισσότερες κλινικές δοκιμές σε παιδιά
- Περισσότερα φάρμακα
- Περισσότερες πληροφορίες
- Περισσότερη συνεργασία

Σχέδια για το μέλλον:

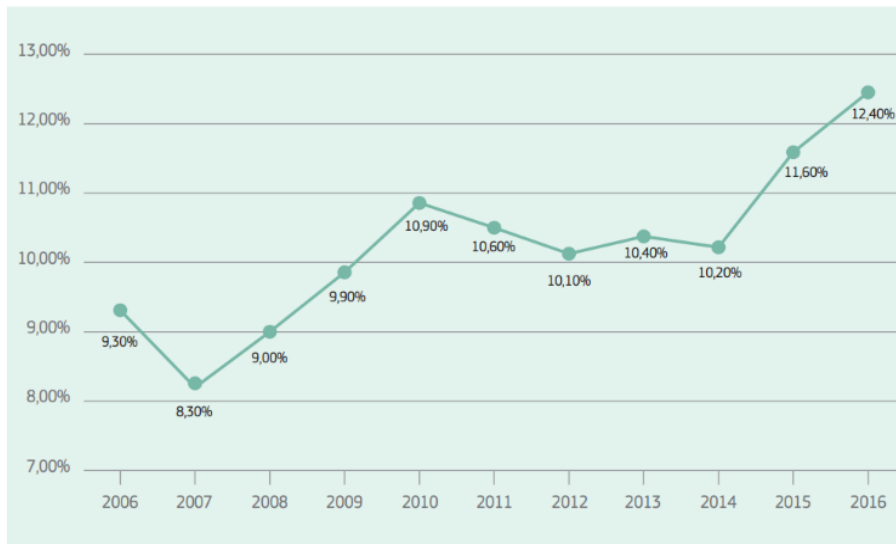
Πιο ευρύ, περισσότερη διαφάνεια

Αποτελέσματα Παιδιατρικού Κανονισμού (ΕΕ 1901/2006) (έτη 2007-2016)

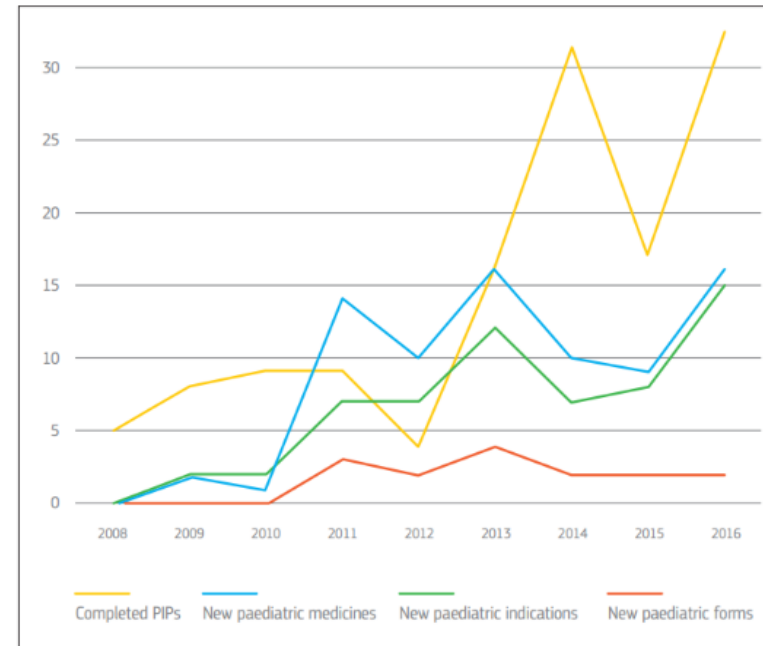

More paediatric trials

Source: EudraCT database

More authorised medicines

Source: EMA databases (only centrally authorised medicinal products).

Βιβλιογραφία

- Allen HC, Garbe MC, Lees J, Aziz N, Chaaban H, Miller JL, Johnson P, DeLeon S. Off-Label Medication use in Children, More Common than We Think: A Systematic Review of the Literature. J Okla State Med Assoc. 2018 Oct;111(8):776-783.
- FINPEDMED. Lasten lääketutkimus
<http://www.finpedmed.fi/index.php?page=1237&lang=1>
- Kesti J, Saastamoinen L, Lavikainen P, Sepponen K. Medicine use in children aged under 12 years-Population survey in Finland. Pharmacoepidemiol Drug Saf. 2023 Feb;32(2):266-276.
- Novak E & Allen P. 2007. Prescribing Medications in Pediatrics: Concerns Regarding FDA Approval and Pharmacokinetics. Pediatric Nursing 33(1);64-70.
- O'Hara K. 2016. Paediatric pharmacokinetics and drug doses. Aust Prescr 39:208–10.